

Beslissing

Klachtnummer:	KC 24-019
Klachtdatum:	30 juli, 1 augustus en 2 augustus 2024
Klaagster:	klaagster
Onderwerpen:	1. Insluiting (Wvggz) 2. Overplaatsing 1 (Wvggz) 3. Overplaatsing 2 (Wvggz)
Verweerders:	verweerder 1, psychiater en verweerder 2, locatiemanager

Verloop van de behandeling van de klachten

De Regionale Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) Drenthe (de klachtencommissie) behandelt de klachten die klaagster heeft ingediend. De eerste klacht van 30 juli 2024 gaat over de separatie. De tweede klacht van 1 augustus 2024 gaat over de overplaatsing op 31 juli 2024. De derde klacht van 2 augustus 2024 gaat over de overplaatsing op 5 augustus 2024.

Verweerder heeft op 1 augustus 2024 een verweerschrift bij de klachtencommissie ingediend. Op 6 augustus 2024 heeft de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp), een schriftelijke toelichting gegeven bij de klachten.

Op 6 augustus 2024 heeft de klachtencommissie een hoorzitting gehouden. Daarbij waren aanwezig:

- klaagster en haar pvp'er;
- verweerders.

Van de klachtencommissie waren aanwezig:

- de heer mr. H. Dontje, voorzitter;
- de heer A. Glazenborg, psychiater (digitaal aanwezig); en
- mevrouw A. Wolsink, zelfstandig lid.

Voor de verslaglegging was aanwezig mevrouw J. Cazemier, waarnemend secretaris.

De voorzitter van de klachtencommissie heeft voor de zitting met toestemming van klaagster het behandeldossier ingezien. Hij heeft zijn bevindingen met de andere leden gedeeld.

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

Klaagster is opgenomen bij de zorginstelling. Op dit moment is zij daar op basis van een zorgmachtiging van 15 juli 2024 opgenomen. De klachtencommissie kan de klacht over de separatie behandelen op basis van artikel 10:3 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en het Klachtenreglement klachten Wvggz van de Regionale Klachtencommissie (Klachtenreglement).

De klachtencommissie oordeelt dat de overplaatsing van klaagster binnen de zorginstelling een overplaatsing is in de zin van artikel 8:16 Wvggz, omdat er bij beide overplaatsingen een wisseling van zorgverantwoordelijke heeft plaatsgevonden. De klachtencommissie kan klachten over artikel 8:16, eerste, tweede en derde lid ook behandelen op basis van artikel 10:3 van de Wvggz en het Klachtenreglement.

Toelichting van klaagster

Klaagster heeft op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Klaagster was de dag nadat zij was teruggekomen zeer emotioneel en moest verwerken wat zij had meegemaakt. Voor haar gevoel wilden de medewerkers van de afdeling niet met haar in gesprek. Het ging volgens haar vooral om de impact van de gebeurtenis op het team. Op maandag werd aan klaagster verteld dat zij in de separeerruimte moest blijven en op dinsdag is haar verteld dat een plek zou worden gezocht voor een overplaatsing. Er is niet gesproken waar die plek elders zou zijn.

Verweerder 1 heeft klaagster verteld dat ze in de separeerruimte moest blijven omdat de gebeurtenis impact had gehad op het team. Klaagster voelde zich niet gehoord, ook niet door de begeleiding. Ze had het gevoel dat de begeleiding het verhaal niet wilden aanhoren. Ze had het gevoel dat de impact van de gebeurtenis op het team zwaarder woog dan haar situatie.

Vanwege de impact die de gebeurtenis op het team had moest klaagster overgeplaatst worden. Ze was met haar begeleider bezig om naar een andere zorginstelling te gaan, maar haar begeleider is nu op vakantie. Voor haar gevoel is ze gestraft. Het is van kwaad tot erger gegaan en ze is in een nachtmerrie beland.

Klaagster begrijpt niet waarom er werd gedacht dat zij een einde aan haar leven wilde maken nadat zij was teruggekomen. Daarnaast vraagt zij zich af waarom zij geen kamerprogramma kon krijgen in plaats van in de separatieruimte te moeten blijven. Als zij een kamerprogramma, met eventueel camerabewaking had gekregen, hoefden begeleiders alleen wat eten naar haar te brengen. In de separeerruimte heeft ze meer mensen gezien dan nodig zou zijn geweest als zij een kamerprogramma had gekregen.

De pvp benadrukt de impact die de situatie op klaagster heeft gehad. Ze geeft aan dat klaagster een scheurhemd moest dragen. Ze heeft het gevoel dat ze is gestraft.

Toelichting van verweerders

Verweerders hebben op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Verweerder 1 geeft aan dat klaagster op de dinsdag niet meer separeerwaardig was. De eerste nacht was onrustig verlopen en de afspraak was om een dag te gebruiken om wat vertrouwen te krijgen. Hij ging ervan uit dat dat ook zou lukken. Op dinsdag was dat inderdaad ook het geval. Omdat er van alles speelde heeft verweerder 1 overlegd met de geneesheer-directeur. Hij heeft de geneesheer-directeur gevraagd een bezoek te brengen aan klaagster. Vervolgens is besloten om klaagster in de separeerruimte te laten blijven in afwachting van het vinden van een nieuwe plek. Wel werd geprobeerd om de ruimte aangenamer te maken met tijdschriften. Omdat niet duidelijk was in hoeverre sprake was van suïcidaliteit kon klaagster nog niet haar eigen kleding aan. Verweerder 1 heeft zich laten adviseren door het team. Er waren goede afspraken te maken en klaagster was ook goed aanspreekbaar.

Op dat moment wist verweerder 1 alleen nog maar dat er een onderzoek zou worden ingesteld. Het beleid was zorgen dat er een plek elders zou worden gevonden. Hij heeft dat ook aan klaagster verteld en gezegd dat dat heel spoedig zou zijn.

Verweerder 2 vertelt dat bij de andere zorginstelling is gevraagd of daar met spoed een plek geregeld kon worden, omdat het traject daar al was ingezet. Dat bleek niet het geval. Vervolgens is met ondersteuning

van de geneesheer-directeur gekeken wat er binnen de eigen organisatie kon worden geregeld. Er kwam al snel zicht op een afdeling bij de eigen zorginstelling. Er is toen niet meer gevraagd bij collega-organisaties of daar ook mogelijkheden waren. De plek op de eerste afdeling moest snel weer vrij komen, en de plek op de tweede afdeling was niet zo snel beschikbaar. Daarom is klagster eerst op de eerste afdeling geplaatst en vervolgens overgeplaatst naar de tweede afdeling van de eigen zorginstelling. Op de ochtend van de hoorzitting heeft verweerder 2 met de plaatsingscoördinator gesproken. Er is druk op andere zorginstelling gelegd en zij weten ook dat er snel gehandeld moet worden. De verwachting is dat eind volgende week iets gerealiseerd kan worden.

Als er geen zicht was op plaatsing binnen eigen organisatie was zeker contact gelegd met collega-organisaties. Verweerder 1 vult aan dat trajecten tussen verschillende organisaties doorgaans langer duren. De lijnen binnen de eigen organisatie zijn korter, en er moest zo snel mogelijk een alternatief gevonden worden. De praktijk leert dat overplaatsen naar een collega-organisatie langer duurt.

Op managementniveau zijn er zaken versneld, omdat klagster de separeerruimte zo snel mogelijk uit moest. Er was sprake van een crisissituatie, en ze waren erop gericht uit de crisis te komen. Ze waren op dat moment bezig met vragen of klagster op de eigen afdeling verder zou kunnen worden behandeld of niet. De overwegingen van verweerder 1 zijn terug te vinden in het dossier. Overwegingen van het management zijn niet in het medisch dossier terug te lezen. Verweerder 2 geeft aan ook geen toegang te hebben tot het medisch dossier.

Verweerder 2 vertelt dat na de gebeurtenis de geneesheer-directeur is gebeld. Ook de directie is verwittigd over de situatie. Daarnaast heeft hij gekeken hoe de teams onder de situatie waren. Er moest zo snel mogelijk een onderzoek worden gestart. Hij heeft daarnaast gekeken hoe de zorg voor de andere patiënten en voor klagster zo goed mogelijk geborgd kon worden. Hij zag dat het team in verwarring was. Hij is verantwoordelijk voor het optimaal functioneren van de teams en dat klagster de goede zorg krijgt. Verweerder 1 vult aan dat het belangrijk is dat de medewerkers professionaliteit en afstand moeten kunnen bewaren als een collega verwijtbaar heeft gehandeld. Neutraliteit en distantie zijn heel belangrijk, dat kon niet meer worden gegarandeerd.

Verweerder 1 geeft over het kamerprogramma aan dat dat plaats vindt op de afdeling. Dit was geen optie volgens hem, omdat er was gekozen voor de optie dat klagster niet meer op de afdeling behandeld zou worden. De behandeling moest worden losgekoppeld van het team. Ten slotte geeft verweerder 1 aan dat klagster helemaal gelijk heeft en dat ze nu op een afdeling zit waar ze niet thuishoort. Dit is volgens hem niet de beste oplossing.

Beoordeling van de klachten

Algemeen

Verplichte zorg is zorg die ondanks verzet kan worden verleend op grond van een zorgmachtiging (artikel 3:1 van de Wvggz). De zorgmachtiging van 15 juli 2024 noemt alle uit artikel 3:1, lid 2, Wvggz verplichte zorgvormen, met uitzondering van toedienen van vocht, voeding en medicatie (sub a). De verplichte zorgvormen waar het in deze klachtzaak over gaat zijn daarmee in overeenstemming met de zorgmachtiging.

Op het moment dat verplichte zorg moet worden ingezet, moet aan de procedurele eisen uit artikel 8:9 van de Wvggz worden voldaan. Elke vorm van verplichte zorg moet worden aangezegd aan de patiënt op het moment dat hiertoe noodzaak bestaat (artikel 3:4 Wvggz). Verder kan de verplichte zorg alleen worden verleend als onderbouwd is dat het te verwachten nadeel zonder verplichte zorg voortkomt uit de psychische stoornis, verplichte zorg het uiterste redmiddel is en voldaan wordt aan beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid (artikel 3:3 Wvggz).

Separatie (klacht 1)

Klaagster is gesepareerd van 28 juli 2024 om 22.00 uur of 23.00 uur, tot 31 juli 2024 op 14.00 of 15.00 uur. Het betreft een maatregel zoals bedoeld in artikel 3:2 lid 2 sub c Wvvgz: insluiting. Zoals gezegd verblijft klaagster bij de zorginstelling op grond van een zorgmachtiging, waardoor deze maatregel kon worden opgelegd. De klachtencommissie overweegt dat een schriftelijke beslissing zoals bedoeld in artikel 8:9 Wvvgz op 29 juli 2023 aan haar is aangezegd. In de beslissing is aangegeven dat klaagster na flinke alcohol inname agressief was richting de verpleging en medepatiënten. In de rapportage leest de klachtencommissie ook terug dat klaagster vloekend, schreeuwend en dreigend was.

De klachtencommissie overweegt dat de klacht geen betrekking heeft op de beslissing dat zij moest worden gesepareerd op 28 juli 2024 – dit begrijpt klaagster – maar dat zij niet terug mocht naar de afdeling op het moment dat zij ontuchtend was en geen agressie meer vertoonde. Dit was volgens klaagster, zo blijkt uit de tweede klacht van 1 augustus 2024, in de ochtend om 9.00 uur op 29 juli 2024. Volgens klaagster voldeed de insluiting op dat moment niet meer aan de eisen uit artikel 3:4 (noodzaak) en overige eisen uit artikel 3:3 Wvvgz. Volgens verweerders was de insluiting op 29 juli 2024 wel noodzakelijk, maar was dat vanaf 30 juli 2024 niet meer het geval. In het verweerschrift geeft verweerder 1 aan dat klaagster in staat was om weer in samenwerking te gaan en zij niet meer separeerwaardig was. Hoewel klaagster niet meer separeerwaardig was is ervoor gekozen klaagster in de separeerruimte te laten totdat een plek elders gevonden zou zijn. Het is klaagster wel zo aangenaam mogelijk gemaakt met tijdschriften.

De klachtencommissie overweegt dat onvoldoende is onderbouwd dat, op het moment klaagster ontuchtend was en geen agressie meer vertoonde op 29 juli 2024, nog werd voldaan aan de vereisten van doelmatigheid en proportionaliteit. Daarnaast overweegt de klachtencommissie dat op grond van artikel 3:3 Wvvgz moet worden gekeken of er ook minder ingrijpende alternatieven zijn. Klaagster heeft in dit kader zelf gewezen op een kamerprogramma op de afdeling met eventueel cameratoezicht. Dit was voor klaagster een minder bezwarend alternatief geweest. Uit het dossier en de toelichting van verweerders tijdens de hoorzitting blijkt niet dat dit of andere alternatieven, behalve het aangenamer maken van de separeerruimte, zijn overwogen. Daarmee wordt niet voldaan aan het subsidiariteitsvereiste.

De klachtencommissie begrijpt dat er sprake was van een bijzondere situatie, maar kan – zoals verweerder zelf in het verweerschrift ook aangeeft – niet volgen dat vanaf het moment dat klaagster meewerkend en ontuchtend was de insluiting proportioneel en doelmatig was. Ook is onvoldoende onderbouwd dat er minder bezwarende alternatieven zijn onderzocht. Daarnaast leest de klachtencommissie niets terug over de onderbouwing van de noodzaak van insluiting op 29, 30 en 31 juli 2024. Tijdens de hoorzitting is toegelicht dat de noodzaak bestond uit het feit dat door de bijzondere situatie en de impact van de gebeurtenis op het team gekozen was om klaagster niet meer op de eigen afdeling te behandelen. Hieruit blijkt volgens de klachtencommissie onvoldoende noodzaak als bedoeld artikel 3:4 Wvvgz voor het insluiten van klaagster.

Overplaatsingen (klacht 2 en 3)

Klaagster is op 31 juli 2024 overgeplaatst en vervolgens op 5 augustus 2024 nog een keer. Klaagster heeft geklaagd over beide overplaatsingen en wil terug naar eigen afdeling. De andere afdelingen zijn geen geschikte afdelingen vindt klaagster en zij voelt zich daar niet thuis.

Bij beide overplaatsingen gaat het om een beslissing als bedoeld in artikel 8:16, eerste lid, Wvvgz. Daarin is bepaald dat de geneesheer-directeur ambtshalve of op aanvraag de verantwoordelijkheid voor het verlenen van zorg op grond van een zorgmachtiging onder meer aan een andere zorgverantwoordelijke kan toewijzen. De geneesheer-directeur deelt de beslissing op grond van het hier voorgaande schriftelijk

en gemotiveerd aan betrokkene mee en zendt een afschrift van de beslissing aan de vertegenwoordiger, de advocaat en de officier van justitie. De geneesheer-directeur kan geen ambtshalve beslissing nemen op de aanvraag dan nadat de beoogde zorgverantwoordelijke zich bereid heeft verklaard tot het verlenen van zorg of verplichte zorg op grond een zorgmachtiging.

De commissie overweegt dat aan de procedurele voorwaarden van artikel 8:16 Wvvgz is voldaan. De geneesheer-directeur heeft beide beslissingen over de overdracht van zorgverantwoordelijkheid op schrift gesteld en gemotiveerd.

De klachtencommissie beoordeelt daarnaast of is voldaan aan de vereisten van proportionaliteit, subsidiariteit, effectiviteit en veiligheid zoals de Wvvgz vereist (artikel 2:1, derde lid, Wvvgz). In de motivering van de eerste beslissing tot overplaatsing wordt aangegeven dat er een incident heeft plaatsgevonden en dat er zowel een intern als extern onderzoek is opgestart. Gezien de ernst van het incident en de voortgang van de behandeling wordt aangegeven dat het niet mogelijk is dat klaagster op de eigen afdeling blijft. In de motivering van de tweede beslissing tot overplaatsing wordt aangegeven dat klaagster heeft laten weten de eerste afdeling niet passend te vinden en er een nieuwe plek gevonden is gevonden waar een passende behandeling wordt gegeven. Tijdens de hoorzitting hebben verweerders toegelicht dat de impact van de gebeurtenis op het team dermate groot was dat daar geen goede behandeling meer kon worden gegarandeerd door het incident. Er moest zo snel mogelijk een alternatieve locatie worden gevonden en daarom is gekozen om binnen de eigen zorginstelling op zoek te gaan naar een oplossing. Verweerder 1 heeft tijdens de hoorzitting aangegeven dat dit niet de beste oplossing is.

De klachtencommissie begrijpt dat er sprake was van een bijzondere situatie waar veel tijdsdruk op stond. De klachtencommissie begrijpt ook de uitleg dat het, gelet op de impact van de gebeurtenis op het team, wenselijk was om klaagster op een andere afdeling verder te behandelen. Zoals verweerders tijdens de hoorzitting hebben aangegeven, kon door de situatie op oude afdeling geen goede zorg voor klaagster meer worden gegarandeerd en is daarom gekozen voor overplaatsing naar een plek waar dat wel kon worden gegarandeerd. De klachtencommissie overweegt dat daarmee is voldaan aan de eisen van proportionaliteit en effectiviteit. Ten aanzien van het subsidiariteitsvereiste overweegt de klachtencommissie als volgt. Klaagster heeft in haar klacht en tijdens de hoorzitting aangegeven zich niet thuis te voelen op de eerste afdeling en zeker niet op de tweede afdeling, omdat zij geen forensisch patiënt is. Uit het dossier en hetgeen tijdens de hoorzitting is toegelicht blijkt, nadat de nieuwe zorgaanbieder aangaf dat er geen plaats was voor klaagster, alleen binnen de eigen zorgorganisatie is gezocht naar een plek voor klaagster. Verweerders hebben tijdens de hoorzitting toegelicht dat er niet verder is gezocht bij collega-organisaties naar accommodaties die beter bij klaagster passen en in die zin minder bezwarend. De klachtencommissie is van oordeel dat onvoldoende is onderbouwd dat er geen minder bezwarende alternatieven zijn met hetzelfde beoogde effect. De klachtencommissie verklaart de klachten over de overplaatsingen daarom **gegrond**.

Schadevergoeding

Klaagster heeft de klachtencommissie bij haar klachten verzocht om schadevergoeding. De klachtencommissie zal in een afzonderlijke beslissing het verzoek om schadevergoeding beoordelen en dient, voordat zij beslist over het toekennen van schadevergoeding, de zorgaanbieder te horen. Zij stelt klaagster in de gelegenheid om een nadere schriftelijke toelichting te geven op de schade die zij heeft geleden. Zij ontvangt klaagsters schriftelijke toelichting uiterlijk een week na verzending van deze schriftelijke beslissing.

De klachtencommissie zal na ontvangst van klaagsters schriftelijke toelichting en voordat zij een beslissing neemt over het toekennen van schadevergoeding, de zorgaanbieder de gelegenheid bieden om zijn zienswijze op het schadevergoedingsverzoek kenbaar te maken.

Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klachten over de separatie en de overplaatsingen **gegrond**.

De beslissing is genomen op 6 augustus 2024 door de heer mr. H. Dontje (voorzitter) en de heer A. Glazenburg, en mevr. A. Wolsink (leden), in aanwezigheid van de waarnemend secretaris van de klachtencommissie, mevrouw J. Cazemier. De beslissing is op 7 augustus 2024 telefonisch aan klagster en verweerders meegedeeld.

Klagster, haar vertegenwoordiger en de zorgaanbieder kunnen een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland voor een beslissing over de klacht. Dit kan binnen zes weken na de dag waarop de verkorte beslissing is meegedeeld (artikel 10:7 Wvvgz).

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. H. Dontje,

.....
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 12 augustus 2024 verstuurd aan klagster, pvp, verweerders, de directie, de geneesheer-directeur en de inspectie.